

Hradovan

**Základná
škola
Polianska**

V TOMTO ČÍSLE NÁJDETE:

Slovo na úvod	1
Vedel si, že...?	2-3
Back to school	4-5
Ako byť opäť produktívny?	6-7
Valentin	8-9
Tradičné pitie čaju	10-11
ZOH	12
Instagramové profily	13
Hlavlomamy	15
Pre najmenších	16-17

Slovo na úvod

Ahojte kamoši! Začal sa nám nový kalendárny rok a spolu s ním pribudli ďalšie povinnosti, ale aj príjemnejšie veci. Napriek tomu, že nám tu stále číha vírus, ktorého meno sa už nevyslovuje :D, tak sa nám na Polianskej darí výborne. Dôkazom toho je aj toto ďalšie číslo Hradovanu. Nájdete v ňom zaujímavosti, ktoré sa udiali v mesiacoch január a február, práce vašich spolužiakov, básne, tipy ako si zjednodušiť váš náročný život, informácie o ZOH, o tradičnom pití čaju či instagramové profily, ktoré sa oplatí sledovať. Taktiež si môžete potrápiť hlavičky s hlavlomami.

Rok 2021/2022

Január/Február

Vedel si ,že...?

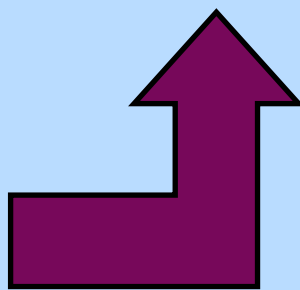
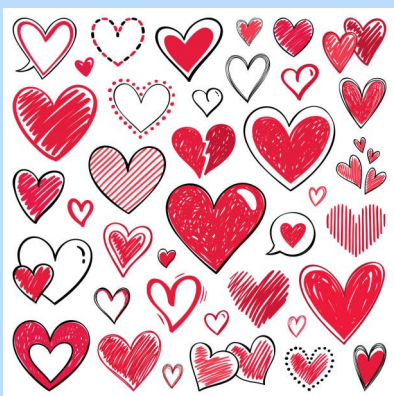
...v mesiaci január sme mali niekoľko medzinárodných dní? Napríklad **1.4** sme si pripomínali **Svetový Braillov deň**. Pamätáš sa ako si v septembri prihodil našim spolužiakom do krabičky euríčko, dve pre nevidiacich a slabozrakých? Tak, ak si pozorne čítal októbrové vydanie Hradovanu zistil si, že pre týchto ľudí bola vynájdená pomôcka na čítanie jedným pánom, ktorý sa volal Louis Braille.

Svetová slepecká únia (WBU) vyhlásila v roku 2001 dátum narodenia Louisa Brailla (nar. 1809) za Svetový Braillov deň. Braille vychádzal zo systému zvukov, ktorý používala francúzska armáda na komunikáciu v noci. Jednotlivé zvuky pritom nahradil písmenami a chýbajúce znaky doplnil symbolmi.

...dňa **27.1** si celý svet pripomína **Medzinárodný deň pamiatky obetí holokaustu**? V tento deň spomíname na utrpenie šiestich miliónov Židov, ktorí boli obeťami holokaustu počas druhej svetovej vojny. Vyhlásilo ho Valné zhromaždenia OSN 1. novembra 2005 na počesť oslobodenia najväčšieho nacistického vyhladzovacieho tábora Auschwitz-Birkenau (Osvienčim) v roku 1945. V tento deň je potrebné si uvedomiť poučenie z tejto tragédie, ktorá sa nikdy nesmie zopakovať.

...v mesiaci február sme si mali jeden významný deň? A tým bol **Svetový deň bez mobilu**, ktorý pripadol na **6.2**. Svetový deň bez mobilu vznikol z iniciatívy francúzskeho spisovateľa Phila Marsoa, ktorý ako prvý napísal knihu o mobile - Tueur de portable sans mobil apparent. V tento deň by si ľudia mali vypnúť mobilné telefóny, aby sa zamysleli nad zmenami života pod vplyvom tohto komunikačného prostriedku a s cieľom uvedomenia si skutočných hodnôt života. Vedel by si vypnúť telefón na jeden celý deň?

...dňa 14.2 si celý svet pripomína **Deň zaľúbených** alebo inak nazývaný **Deň svätého Valentína**? Tento deň bol takisto označený ako Božie hody (až do roku 1969, keď bol vypustený z rímskokatolíckeho kalendára), na počesť kresťanských svätcov (jeden z nich sa volal sv.Valentín), umučených rímskym cisárom Claudiom II. Gothicusom. Svätého Valentína skrátili o hlavu, pretože neprestal oddávať mladé páry napriek tomu, že to Claudius zakázal. V priebehu storočí vznikol "moderný" sviatok zaľúbených. Deň Svätého Valentína je venovaný zaľúbencom - je to čas, keď si vymieňajú romantické blahoželanania a sladké vyznania o ich nekonečnej láske. Avšak nezabúdajte, že lásku si máme prejavovať každý deň, nielen 14.februára.

Zdroj: google.sk

! Back to school !

Návrat do školy po predĺžených prázdninách bol síce pre niektorých ťažší, ale ani to nezabránilo našim spolužiakom aby sa aktívne podieľali na projektoch v rámci hodín. Pozrite sa, ako sa piataci popasovali na predmete geografia s témou sopiek. Kreativite sa medze nekladú :)

Každá trhlina, cez ktorú si láva vychádzajúca z hlbín Zeme pre-razí cestu, je sopka. Sopky často predstavujeme ako ohoria so špicatými vrcholmi, pritom niektoré sú okrúhle, iné takmer ploché! Život sopiek býva často veľmi dlhý a ich aktivnosť pretrvá aj niekoľko storočí. Označujeme ich ako deštrukčné živly, ale bez nich by naša planéta vybuchla.

V rámci šachového krúžku si naši žiaci zmerali sily
v turnaji, ktorého víťazom sa stal
Jakub Dvorský z triedy 6.B. Gratulujeme :)

Ako byť opäť produktívny?

Korona— áno, aj my si uvedomujeme že o nej počúvate z každej strany, že ťa to už nebaví, že tvoj svet sa kompletne zmenil a možno si sa zmenili aj ty, a presne o tom je týchto pár riadkov. Určite ste po online výučbe troška zleniveli a vybudovali si nie veľmi vhodné návyky. Ako sa nakopnúť späť do života, do povinnosti školských alebo domácich? Tu je zo pár tipov ako byť opäť produktívny.

1. Privstaň si!

Áno vieme, chceš sa po náročnom dni v škole a po krúžkoch vyspať, ale všetko je to o zvyku. Ranné vstávanie aj napriek všetkým negatívam má aj mnoho pozitív. Napríklad máte čas sa poriadne pripraviť na prichádzajúci deň, prichystať si raňajky, urobiť zabudnutú úlohu, možno si dať menší tréning, Samozrejme pomáha vstávať približne v rovnaký čas aj cez víkend, potom je šok z pondelka menší :)

2. Uč sa!

Pravidelne z hodiny na hodinu, nielen vtedy keď ťa čaká test, či písomka alebo diktát. Rozkúskované učivo si dokážeme zapamätať skôr a na dlhšie obdobie, ako keď sa učíme naraz celú látku. Informácie sa nám uložia v mozgu a pravidelným opakováním sa upevňujú. Pri učení môžeš využiť aj rôzne pomôcky, nejaké farebné vyznačenie alebo papieriky (stickers). Výhoda je, že si nemusíte hneď v prvý deň pamätať všetko, avšak každodenným hoci len čítaním sa ti to tam v hlavičke niekde uloží:)

3. Denník!

Je pravda, že v dnešnej dobe papierovú formu nahradili mobil alebo notes. No čo tak skúsiť obyčajný starý, dobrý denník? Nemusíš v ňom zdieľať všetky pocity nálady, trápenia atď. stačí ak si len plánuješ čo chceš v ten deň urobiť, čo si už urobil a postupne sa z toho stane zvyk:)

4. Hobby!

Je vedecký dokázané, že akákoľvek fyzická aktivita posilňuje nielen telo ale aj mozog. Vyplavovaním endorfínov z tela sa cítime mega úžasne. Pohyb nám umožňuje odstaviť negatívne myšlienky, vyčistiť a vyvetrať hlavu. Nemusí ísť však len o šport, niektorí z nás môžu siahnuť po knihe, farbičkách, hudobnom nástroji. :)

5. S kým si, taký si!

Dostatočne motivovaní ľudia vedia dodržať svoju rutinu. Avšak, určite je to oveľa ľahšie keď nato nie sme sami. Mať po svojom boku kamoša, ktorý nás ťahá dopredu aj keď sa nám ale že strááášne nechce je jedna z top výhod. Vzájomne sa dokážeme podporovať a do istej miery aj motivovať.

♥Deň Svätého Valentína ♥

Tento deň oslavujeme 14. februára. Je to deň zaľúbených. Ľudia, ktorí sa majú radi sa navzájom potešia, napríklad kvetmi, sladkosťami alebo inými drobnosťami, na dôkaz lásky. Jej symbolom je srdce ♥

Veľa ľudí ani nevie, ako tento sviatok vznikol. Koluje o ňom veľa legiend, ale najznámejšia je kresťanská legenda o svätom Valentínovi, ktorý žil v treťom storočí. Valentín pôsobil v Ríme, kde vtedy vládol cisár Claudius II. Tento panovník rád viedol vojny, no rímski muži však veľmi neradi vstupovali do vojska. Podľa Claudia II. to bolo preto, lebo nechceli opúšťať svoje ženy a rodiny. Ženatých mužov nepovažoval za dobrých bojovníkov, pretože kvôli svojim rodinám nechceli riskovať životy. Krutý vládca sa teda rozhodol zakázať sobáše a zasnuby. Rímsky kňaz, Valentín, aj napriek zákazu tajne sobášil zamilovaných ľudí. Nanešťastie to Claudius zistil a odsúdil ho na trest smrti. Valentína popravili 14. februára roku 296. On však bol zaľúbený do dcéry väzenského dozorcú a pred svojou smrťou jej ešte stihol napísať milostný list. Takto vzniklo prvé valentínske pranie.

Na jeho počesť pápež Gelasius v roku 469 ustanovil deň smrti svätého Valentína za pamätný. Už je to viac ako 1700 rokov od toho, ako Valentín zomrel, ale my ho doteraz pripomíname.

Vo vzduchu je láska,
srdce všetkých praská.
Len ja som z toho vyviazol,
ale srdiečka som neprehliadol.

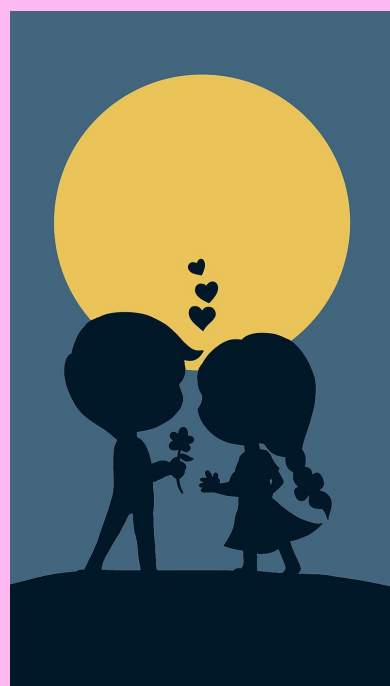
Láska je vraj infekčná
a od narodenia nekonečná.
Niektorá sa však rozvádza,
preto dávajte pozor, lebo Amor prichádza.

Dnes tu viac lásky je,
lenže niektorá to nepocituje.
Valentín sa dneškom zahájil,
veď už aj prvý človek lásku v srdci pocítil.

Jakub Katrák 6.B

Keď som na Valentína otvorila skrinku,
zbadala som malú mandarínku.
A pod mandarínkou malý lístok,
bol v ňom nakreslený štvorlístok.
Vedľa štvorlístka srdiečko je,
úsmev na tvári mi vyčaruje.
Anonym sa niekde skrýva,
musím zistiť kde on býva.
Tajný ctiteľ sa mi časom sám priznal,
a lásku pritom vyznal.

Ivka Vyrostková 6.B

Tradičné pitie čaju

Z histórie čaju...

Podľa čínskej starej povesti objavil blahodarné účinky čaju cisár Šen-nung, učenec a liečiteľ, ktorý z hygienických dôvodov pil iba prevarenú vodu. Vypráva sa, že jedného dňa v roku 2737 pred Kristom, keď odpočíval pod divokým čajovníkom, ľahký vietor utrhol niekoľko lístkov, ktoré spadli do vriacej vody. Cisár s údivom zistil, že nápoj má lahodne osviežujúcu a povzbudzujúcu chuť. Tak bol „objavený“

Ďalšia legenda hovorí o budhistickom mníchovi Bodhidharmovi (6 storočie n.l.), ktorý sa utiahol do jaskynného chrámu, aby meditoval. Dal si sľub, že nikdy už nebude spať, len meditovať. Po dlhých meditáciách ho napokon premohla únava a zaspal. Keď sa zobudil, strašne sa na seba nahneval a v zlosti si na znak toho, aby už nikdy nezavrel oči, odrezal očné viečka. Po nejakom čase, na mieste, kde dopadli Bodhidharmove viečka, vyrástli dva kríčky. Z týchto lístkov sa dal pripraviť osviežujúci nápoj zaháňajúci únavu a spánok.

V roku 1610 prišla prvá dodávka čaju z Japonska na plachetniciach cez Jávu do Amsterdamu. Od tej doby boli Holanďania viac ako 50 rokov jedinými dovozcami čaju a týmto nápojom zásobovali celú Európu. V roku 1669 vstúpili do tohto obchodu Angličania. Založili Východoindickú spoločnosť, ktorá si držala na trhu monopolné miesto až do roku 1833. Čaj sa začal dovážať do Európy aj po súši. V polovici 17. storočia priniesla karavána ako darček k narodeninám Michailovi I., prvému ruskému cárovi z rodu Romanovcov, 200 balíkov čaju z Mongolska. Karavány tiahli z Pekingu, cez púšť Gobi a cez Sibír, okolo Bajkalského jazera, až k Volge. V 19. storočí sa hovorilo, že karavánami dovážaný ruský čaj má lepšiu kvalitu než ten, ktorý sa dováža loďou, pretože ten sa skladoval vo vlhkých,

dechtovaných a zapáchajúcich skladových priestoroch. Tento čaj sa kvôli nepríjemnej pachuti sladil cukrom. V roku 1662 sa na dvore anglického kráľa Karla II oficiálne zaviedol čas na podávanie čaju. Týmto sa stal čaj v Európe spoločensky uznávaným a stal sa jedným z najdôležitejších artiklov obchodného tovaru.

Okrem kávy milujú naše pani učiteľky aj rôzne druhy čajov. A preto sa rozhodli, že tento skvelý a nie vždy dostatočne ocenený nápoj spolu s tradíciami priblížia svojim žiakom. Jeden celý týždeň vo februári preto venovali deti na hodinách ale aj mimo nich pozornosť vzniku a tradíciám pri pití čaju, a zároveň mali možnosť ochutnávky. Tak čo chutilo Vám? :)

Asi nemá význam pýtať sa t'a, či vieš ,čo práve teraz beží v telke? A prečo to vieme? No myslím si, že nehovorím len za seba, keď poviem, že nastal čas v roku kedy sa celé Slovensko spojí a celým srdcom fandí našim športovcom. Áno, reč je o zimných olympijských hrách. Ale, poznáš ich históriu, fakty a zaujímavosti?

Prvé zimné olympijské hry sa uskutočnili vo francúzskom alpskom mestečku Chamonix. Pôvodne sa tieto hry volali Týždeň zimných športov. Bolo veľmi náročné pretaviť myšlienku zimných olympijských hier do reality. Zakladateľ novodobých olympijských hier Pierre de Coubertin presadzoval, aby boli zimné športy súčasťou letných hier. Tak sa stalo, že krasokorčuľovanie a ľadový hokej boli súčasťou letných olympijských hier. Neskôr sa samozrejme po dlhých rokovaníach presunuli na zimné mesiace.

BEIJING 2022

Všetci vieme , že prví traja pretekári dostanú medaile, kyticu, a ešte oveľa viac. Čo dostane nešťastný súťažiaci, ktorý sa ocitne na nevďačnom štvrtom mieste? Nebojte sa, ani tí športovci neodídu s prázdnyimi rukami . Prvých osem športovcov obdrží diplom vydaný Medzinárodným olympijským výborom a prvých troch športovcov, okrem diplomov samozrejme ocenia bronzovou, striebornou alebo zlatou medailou.

Takmer všetky disciplíny zimných olympijských hier sa uskutočňujú vonku, takže súťažiaci a diváci sa nachádzajú v mrazivom počasí, aj keď miestami napätie športových zápolení vyvoláva horúčku. Ale štyri športy sú výnimkou, pretože sa hrajú v halách. Je to curling, krasokorčuľovanie, rýchlokorčuľovanie a ľadový hokej, ktorým často žije celé Slovensko :D

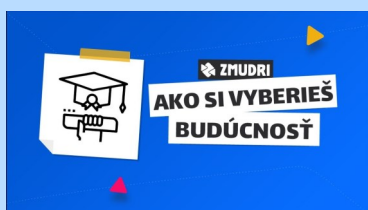
Všeobecný rozhľad na Instagrame

V dnešnej dobe asi (určite) neexistuje človek, ktorý by nepoznal túto sociálnu sieť. Aj napriek všetkým jej negatívam tam stále vieme nájsť zaujímavé a pre nás prospešné veci. Naša redakcia odporúča niekoľko profilov

ZMUDRI

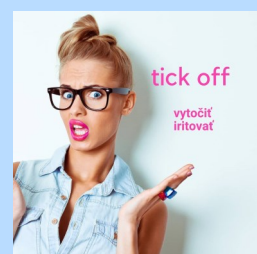
Nemáš čas alebo skôr nechceš zapínať telku, kde ťa zahltia správy a informácie, ktorým nerozumieš ale napriek tomu nechceš byť mimo diania?

Tak potom je tento profil presne pre teba. Jednoducho a laicky dáva do éteru veci, ktorým určite porozumie každý. Či už politika, zdravotníctvo, školstvo, šport atď. Nájdeš si určite niečo čo ťa zaujme.

ANGLIČTINA S PRSTOM V NOSE

Ako iste vieš, na našej škole je anglický jazyk už od prvého ročníka. V dnešnej modernej dobe si už bez neho život ani nevieme predstaviť. Často sa však stretávaš či už na hodinách alebo pri sledovaní videí na instagrame s výrazmi a frázami, ktoré sú trošku iné ako pri bežnej komunikácii. Ak nechceš byť úplne mimo tak odporúčame tento profil, ktorý ma na starosti erudovaná lektorka angličtiny.

DEJEPIS INAK

Určite ste už počuli o Sandre, ktorá ma na YouTube kanál o dejepise. Že nie? Tak to by ste mal napraviť. A čo že ťa dejepis nebaví a nezaujíma, nevadí. Choď a klikni na jej profil či už na Instagrame alebo na YouTube a zistíš, že učenie sa o histórii nemusí byť vôbec nuda.

*Učíš sa dlho a nejde ti to?
Bojíš sa písomiek a skúšania?
Máš pocit, že ťa spolužiaci neberú?
Si tu nový/ nová?
Potrebuješ sa porozprávať?
Trápia ťa nezodpovedané otázky?*

SME TU PRE TEBA

Kto sme? *Mgr. Lucia Fazekášová* (školská psychologička)

Mgr. Veronika Dobronská (školská špeciálna pedagogička)

Kde nás nájdeš? V zborovni alebo v pavilóne B na poschodí

V ktoré dni: od pondelka do piatka od 8:00 do 15:30

Ako sa môžeš s nami spojiť:

osobne v kabinete psychológa, ale aj na chodbe J
prostredníctvom **triedneho učiteľa**,

prostredníctvom **schránky dôvery** (pri zborovni),

Online: na stránke školy—Virtuálna schránka dôvery <https://zspolianska.edupage.org/>

mailom na : zs.lucia.fazekasova@gmail.com, zs.veronika.dobronská@gmail.com

Potrápme si hlavičky

$$\text{clock} + \text{chain} + \text{heart} = 216$$

$$\text{clock} + \text{heart} = \text{chain}$$

$$\text{chain} + \text{heart} + \text{heart} = \text{clock}$$

$$\text{clock} = ? \quad \text{chain} = ? \quad \text{heart} = ?$$

Túto hádanku dostali na prijímacích skúškach študenti na Harvardskej univerzite. Trúfneš si?

$$\text{donkey} - \text{sheep} = \text{chicken}$$

$$\text{chicken} + \text{sheep} = \text{donkey}$$

$$\text{donkey} + \text{chicken} = ?$$

Klocher

$$(\text{hedgehog} + \text{owl}) \times (\text{hedgehog} - \text{owl}) = 20$$

$$\text{mouse} + \text{mouse} \times \text{mouse} + \text{mouse} = 63$$

$$\text{hedgehog} \times \text{hedgehog} - \text{hedgehog} + \text{mouse} = 37$$

$$\text{owl} + \text{mouse} - \text{hedgehog} - \text{mouse} = ?$$

Pre našich najmenších

1-Red, 2-Yellow, 3-Blue, 4-Dark Blue, 5-Orange, 6-Dark Orange, 7-Pink, 8-Green, 9-Light Green, 10-Purple, 11-Brown.

Slovo na záver

Milí čitateľ, milá čitateľka,

dúfame, že sa ti toto vydanie časopisu páčilo, lebo sme si na ňom dali naozaj záležať. Tím nášho časopisu tvoria približne šiesti ľudia a preto nám niekedy trvá dlhšie jeho vydanie. Avšak, dvere ma otvorené každý, kto má a vie čo chce povedať alebo napísať. Nediskriminujeme, malý či veľký, druhák či deviatak, dievča či chlapec, pomoc sa nám zide :) Ak máš záujem pokojne zastav na chodbe alebo v zborovni pani učiteľku Čurmovú, ktorá ma časopis na starosť a obohatť nás svojou prácou. Tešíme sa na vás v ďalšom čísle.

Váš tím z Polianskej :)

